

NÄMNDEN FÖR FUNKTIONSHINDRADE

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

VÄSTERÅS STAD

Innehållsförteckning

Året som gått	3
Nämndens ansvarsområde och uppdrag	4
Uppföljning av Västerås stads strategiska plan	5
Verksamhetsredovisning i övrigt	7
Viktiga händelser under året	9
Medarbetare	12
Ekonomisk översikt	14

Ledamöter

Carl-Johan Norström (S), ordförande
Magnus Edström (MP), vice ordförande
Maria Lindelöf (KD), 2:e vice ordförande
Agnes Andersson (S)
Harriet Carlhed (MP)
Harri Åman (V)
Rodrigo Romo (M)
Carl-Henrik Knutsson (M)
Anders Duvkär (FP)

Ersättare

Dan Melin (S)
Kristina Hermansson (S)
Anli Magnusson (S)
Johannes Wretljug Persson (MP)
Niklas Strand (V)
Helene Groth (M)
Emma Davidsson (M)
Ingrid Högsberg (FP)
Camilla Bohm-Coleman (C)

Carl Johan Norström (S)
Ordförande,
nämnden för funktionshindrade

Antalet personer i Västerås som tillhör personkretsen enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med beviljad insats uppgick den 1 april 2010 till 921 personer. Det innebär en ökning med 207 personer räknat från december 2004 till april 2010.

Personer med psykiska funktionsnedsättningar uppgår till cirka 1 000 personer. Det har skett en betydande ökning av antalet personer med diagnosen Aspergers syndrom och personer med lindriga funktionsnedsättningar kombinerat med psykosocial problematik som ofta kräver extraordinära lösningar. Denna ökning bedöms fortsätta under kommande år.

2010 års arbete med personer med olika funktionsnedsättningar har varit lyckat. Det är mycket glädjande att nämndens mål gällande trygghet, bemötande, kontinuitet, självbestämmande och lyhörddhet har uppnåtts av alla utförare. Målen har uppnåtts med stor marginal under de senaste åren och väntas fortsätta i den riktningen åren framöver.

Två upphandlingar av gruppbo- städer och en upphandling av personlig

assistans har skett under året. De sistnämnda tjänsterna ska utföras på ett sådant sätt att de vid varje tidpunkt uppfyller de krav som ställs i gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter inom området samt de mål som utfärdats av Västerås stad och nämnden för funktionshindrade.

Utöver den tillståndsplikt som gäller från den 1 januari 2011 kommer det kommunala alternativet att vara föremål för reglering genom avtal och noggrann kvalitetsuppföljning.

Två nya gruppbo- städer invigdes i mars och i oktober 2010. Nämnden har antagit riktlinjer för samverkan kring handläggning mellan individ- och familjenämnden och nämnden för funktionshindrade vid beslut enligt socialtjänstlagen och LSS av barn och ungdomar med samtidig social problematik och funktionsnedsättning. Nämnden har även fått statligt bidrag riktat till personer med psykisk funktionsnedsättning och för att förbereda insatser för den målgrupp som berörs av den nya vårdformen (tvångsvård i öppenvård).

Nämnden har antagit en viktig och angelägen handlingsplan gällande

mäns våld mot kvinnor med syfte att höja kompetensen inom området samt utveckla och samordna arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, liksom hedersrelaterat våld.

Med anledning av att hemtjänst- kostnaderna har ökat mycket kraftigt under 2010 har nämnden beslutat om en utvecklingsplan inkluderande en rad åtgärder för att minska kostnaderna inom hemtjänsten.

Kostnaderna för personlig assistans enligt LASS har också ökat kraftigt under de senaste fem åren. En analys av orsakerna till ökningen av beslut enligt LASS har påbörjats.

Nämndens ekonomiska resultat för 2010 blev tyvärr minus 13,2 miljoner kronor. De viktigaste förklaringarna till det negativa resultatet är kraftiga volymökningar inom hemtjänsten och personlig assistans, samt ökade kostnader för utomkommunsplace- ringar av barn och ungdomar.

Jag vill här rikta ett stort tack till all personal för ett bra utfört arbete under verksamhetsåret. Jag vill också tacka för ett gott samarbete med sociala nämndernas stab och berörda intresseorganisationer.

ANSVARsområde och UPPDRAG

Nämndens ansvarsområde och uppdrag

Nämnden för funktionshindrade ansvarar för omsorgen om människor med funktionsnedsättning, oavsett ålder, enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (SoL) för människor med funktionsnedsättning under 65 år.

Nämnden har också ansvar för den kommunala hälso- och sjukvården i bostad med särskild service, daglig verksamhet och sysselsättning/arbetsrehabilitering samt handläggning av bostadsanpassningsbidrag till personer som inte fyllt 65 år. Det synsätt, de definitioner och de mål som anges i stadens handikappolitiska program utgör en grundläggande del i nämndens arbete liksom för den verksamhet som nämnden beställer.

Omvärldsanalys

Socialstyrelsen har utarbetat preliminära riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd. Den slutliga versionen beräknas vara klar i februari 2011. Ansvaret för att genomföra flera av de rekommenderade insatserna i riktlinjerna är delat mellan kommunen och landstinget och det krävs därför överenskommelser om ansvarsfördelning mellan de båda huvudmännen när det gäller dessa insatser. Socialstyrelsen anger i de preliminära riktlinjerna att flera av de rekommenderade insatserna initialt kommer att medföra ökade kostnader. Socialstyrelsen har under 2010 följt upp de preliminära riktlinjerna och planerar att regelbundet följa upp de fastlagda riktlinjerna. Uppföljningen kommer att vara ett underlag för att på nationell nivå kunna beskriva utvecklingen i kommunerna över tid.

Sedan juli 2009 ska socialnämnden enligt 5 kap 10 § i socialtjänstlagen säkerställa stöd till anhöriga som vårdar en närstående. Statliga stimulansbidrag har fördelats till landets

kommuner och Västerås stad har erhållit sammanlagt 4,5 miljoner kronor fördelat på hela socialtjänsten för fortsatt utveckling av stödet till anhöriga. Ett utvecklingsområde är bland annat en nämndgemensam strategi.

Sverige har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det betyder att all offentlig verksamhet i Sverige är juridiskt bundna av konventionens innehåll. Handisam, myndigheten för handikappolitisk samordning, har under 2010 av regeringen fått i uppdrag att stödja kommuner och landsting i deras genomförande av konventionen. Handisam kommer att ta fram ett metodmaterial om hur kommuner och landsting kan arbeta utifrån kon-

ventionen.

Handisam har även fått i uppdrag av regeringen att kartlägga och analysera vad landets myndigheter har gjort för att anställa personer med funktionsnedsättning.

Under våren 2011 väntas regeringen presentera en ny funktionshinderpolitisk strategi för åren 2011–2016. Handisam har på regeringens uppdrag sammanställt ett underlag för hur strategin ska kunna följas upp. Underlaget presenterades för regeringen i december 2010 och innehåller bland annat ett system för att samlat och löpande följa upp arbetet mot de övergripande funktionshinderpolitiska målen.

UPPFÖLJNING AV STRATEGISK PLAN

Västerås stad har antagit en strategisk plan för åren 2008–2011. Inom nämnden för funktionshindrades ansvarsområde berör planen målen om trygg, trivsamt och tillgängligt.

Trygg

Effektmål enligt den strategiska planen: Den upplevda känslan av trygghet och bra bemötande som äldre och personer med funktionsnedsättning får i sitt boende ska vara minst 95 procent år 2011.

Nämndens åtaganden:

Nämnden har i beställningar och avtal uppdragit till nämndens utförare att i olika verksamheter arbeta för att personer med funktionsnedsättning ska känna trygghet i sin bostad och där få ett bra bemötande.

Nämndens mål:

Minst 90 procent av personer med funktionsnedsättning ska i sin bostad känna trygghet, få ett gott bemötande och bli respekterade för sin person.

Trivsamt

Effektmål enligt den strategiska planen:

Den upplevda känslan av att Västerås är en trivsamt stad ska öka fram till och med år 2011.

Upplevelsen av ökad tillgång till kultur, idrotts- och fritidsaktiviteter i Västerås ska öka fram till och med 2011.

Nämndens åtaganden:

Följa upp kultur- och fritidsvaneundersökningen från år 2006. Mäta målgruppens upplevelse av tillgång och tillgänglighet till kultur, idrotts- och fritidsaktiviteter. Målet är att upplevelsen av tillgänglighet ska öka under perioden.

Inbjuda aktörer inom kulturområdet; exempelvis konstmuseum, teater, biograf och kultur, idrotts- och fritidsnämnden, till årliga samtal för att diskutera kulturutbudets tillgänglighet för människor med funktionshinder.

MÅLUPPFYLLELSE

TRYGG

ÅTAGANDE/ EFFEKT MÅL 2010

Minst 90 procent av personer med funktionshinder ska i sin bostad känna trygghet, få ett gott bemötande och bli respekterade för sin person.

proAros

Bostad för vuxna

Trygghet	96 %	98 %
Bemötande	98 %	98 %

Bostad barn och ungdom

Trygghet	100 %	100 %
Bemötande	100 %	100 %

Alternativa utförare

Bostad för vuxna

Trygghet	96 %	97 %
Bemötande	96 %	99 %

UTFALL 2009

UTFALL 2010

Kommentar: I utfallet om trygghet och gott bemötande i bostaden redovisas för 2010 både bostad för vuxna och bostad för barn och ungdom. Bostad för barn och ungdom drivs enbart av kommunens egen utförare. Måluppfyllelsen för 2010 när det gäller bemötande och trygghet uppnås av nämndens samtliga utförare. Nämndens utförare arbetar kontinuerligt med att skapa trygghet för den enskilde och att ge ett bra bemötande.

TRIVSAMT

ÅTAGANDE/ EFFEKT MÅL 2009

Att följa upp kultur- och fritidsvaneundersökningen från år 2006 och då också mäta målgruppens upplevelse av tillgång och tillgänglighet till kultur-, idrotts-, och fritidsaktiviteter. Målet är att upplevelsen av att dessa områden är tillgängliga ska öka under perioden.

Att inbjuda aktörer inom kulturområdet, exempelvis konstmuseum, teater, biograf och kultur, idrotts- och fritidsnämnden, till årliga samtal för att diskutera kulturutbudets tillgänglighet för människor med funktionshinder.

UTFALL 2009

En ny kultur- och fritidsvaneundersökningen har genomförts under året.

Nämnden ordnade en temadag i november 2009 om kultur och fritid och funktionsnedsättning.

Handikappsamordnaren från Sociala nämndernas stab har deltagit i samtal om tillgänglighet vid kulturinstitutioner i staden.

UTFALL 2010

Konstmuseet flyttade under året till lokaler som är tillgängliga för alla och kan tjäna som modell för andra lokaler inom till exempel kulturområdet.

Handikappsamordnaren från Sociala nämndernas stab har deltagit i samtal om tillgänglighet vid kulturinstitutioner i staden.

Kommentar: En hel del görs i staden för att öka tillgängligheten till kulturella verksamheter, men mycket återstår att göra. Att kulturella verksamheter är tillgängliga innebär bland annat att alla har möjlighet att ta del av teaterföreställningar, gå på bio, besöka museer och konstutställningar. Det innebär inte bara att lokalerna där det kulturella utbudet äger rum är tillgängliga utan också att själva uppförandet är tillgängligt.

Tillgänglig

Effektmål enligt den strategiska planen:

Upplevelsen av en ökad tillgänglighet av den kommunala verksamheten ska öka fram till och med år 2011.

Nämndens åtagande:

Minst 85 procent av nämndens målgrupp ska anse att det är lätt att förstå informationen om vart man ska vända sig för att få stöd och hjälp.

TILLGÄNGLIG

ÅTAGANDE/ EFFEKT MÅL 2010

Minst 85 procent av nämndens målgrupp ska anse att det är lätt att förstå informationen om vart man ska vända sig för att få stöd och hjälp.

UTFALL 2009

Stadens hemsida har under året blivit tydligare och mera tillgänglig för alla. Någon mätning av målet om tillgänglig information har inte skett under 2009.

UTFALL 2010

Stadens hemsida har ytterligare förbättrats när det gäller tillgänglighet. Bland annat finns numera vissa delar av informationen i lättläst form. En planering föreligger att ytterligare förbättra hemsidan avseende text i lättläst form och på teckenspråk. Någon mätning av målet har inte gjorts.

Kommentar: Att kunna ta del av utbudet på stadens hemsida är viktigt för den som vill vara aktiv och skaffa sig kunskap om vilka insatser kommunen har att erbjuda men också hur man gör för att komma i kontakt med handläggare inom kommunen. Under 2011 finns behov av att ytterligare intensifiera arbetet inom detta område.

VERKSAMHETSREDOVISNING I ÖVRIGT

Övergripande målavstämning

En av nämnden för funktionshindrades viktigaste uppgifter är att följa upp och utvärdera kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls inom nämndens ansvarsområde. Nämnden för funktionshindrade uttrycker sin övergripande viljeinriktning genom inriktningsmål som därefter i dialog med nämndens utförare konkretiseras i effektmål.

Nämndens prioriterade effektmål, som även inkluderar nämndens åtaganden enligt den strategiska planen, har följts upp genom enkätundersökningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning och även till närstående när det gäller verksamhet som vänder sig till barn och ungdomar. 2010 års enkätundersökning var, liksom år 2009, en totalundersökning. För att så många som möjligt skulle kunna delta i enkätundersökningen har elva olika typer av enkäter använts beroende på funktionsnedsättningens art hos den enskilde. Personer med funktionsnedsättning har själva, med hjälp av personal från annan verksamhet eller företrädare/anhöriga, besvarat enkäten. Målavstämningen har genomförts för de kommunala utförarna proAros och Skultuna kommunaltjänst och för de alternativa utförarna. Skultuna kommunaltjänst redovisas under alternativa utförare.

Till höger ges en redovisning av nämndens övriga prioriterade effektmål och dess måluppfyllelse för 2010.

SAMHÄLLSPLANERING

EFFEKT MÅL 2010

Senast 2010 har personer med funktionshinder meningsfullt arbete eller sysselsättning utifrån sina behov och sin förmåga.

Nämnden ska genom bevakning och påverkan se till att stadens kultur- och fritidsliv senast 2010 är tillgängligt för personer med funktionshinder.

Nämnden ska tillsammans med intresseorganisationerna bevaka och påverka utvecklingen av e-kommunen och andra kommunikationsvägar utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

UTFALL 2010

Målet är inte uppnått. Under 2010 ansökte 104 personer om bistånd i form av sysselsättningsverksamhet. Samtliga ansökningar bifölls. Vid årets slut var 75 beslut verkställda, det vill säga 72 procent av besluten.

Målet är inte uppnått. Handikappsamordnaren från Sociala nämndernas stab har dock även 2010 deltagit i samtal om tillgänglighet vid kulturinstitutioner i staden.

Ett flertal diskussioner har skett med intresseorganisationerna för att säkerställa tillgängligheten till webben och hemsidan.

SAMVERKAN

EFFEKT MÅL 2010

Nämnden ska verka för att utveckla samarbetet med landstingets psykiaterverksamhet när det gäller personer med komplexa psykiska funktionshinder.

UTFALL 2010

Samarbetet har under året fortsatt i ledningsgrupp för samverkan, där aktuella samverkansfrågor diskuteras.

En utvärdering har under året gjorts i samverkan med rättspsykiatrin gällande en av kommunen och landstingets psykiatri under tre år gemensamt driven bostad med särskild service.

Arbetet gällande barn- och ungdom med särskilda behov har intensifierats under året och väntas under början av 2011 leda till en gemensam överenskommelse om samverkan.

En diskussion har förts om samverkan med anledning av den nationella riktlinjen om schizofreni.

KUNSKAP OCH KOMPETENS

EFFEKT MÅL 2010

Minst en gång per år ska nämnden inbjuda till dialog med brukare, anhöriga, intresseorganisationer och personal angående utveckling av verksamheterna.

UTFALL 2010

Nämnden har ett särskilt samrådsorgan med intresseorganisationer inom nämndens ansvarsområde. Samrådsorganet har träffats var sjätte vecka under 2010. Nämnden har bjudit in till ett samtal med allmänheten om frågor inom nämndens ansvarsområde.

OMSORG, STÖD OCH VÄGLEDNING

EFFEKT MÅL 2010

Samverkan med de pedagogiska nämnderna ska stärkas genom årliga temadagar.

Nämnden ska möjliggöra att ytterligare sysselsättning med kulturell profil utvecklas inom nämndens ansvarsområde.

Varje bostad med särskild service ska arbeta utifrån en metod som lägger grunden till en innehållsrik och aktiv fritid utifrån behov och önskemål hos den enskilde.

Minst 90 procent av personer med funktionshinder ska uppleva ett gott bemötande, kontinuitet, trygghet, självbestämmande och lyhördhet i den omsorg, det stöd och den vägledning som ges.

Insatserna ska utföras på ett stödande och habiliterande/rehabiliterande sätt i syfte att tillvarata den enskildes egna resurser och förmågor.

Kommentar: Målen gällande trygghet, bemötande, kontinuitet, självbestämmande och lyhördhet har uppnåtts av nämndens samtliga utförare. Målen har uppnåtts med stor marginal under de senaste åren och väntas fortsätta i den riktningen åren framöver.

UTFALL 2010

Samarbetet med pedagogiska nämnderna har fortsatt under året bland annat genom medverkan i samverkansgruppen BUS – Barn och ungdomar i samverkan..

Nya resurser har inte kunnat tillföras verksamheten under 2010. Ersättningslokal för daglig verksamhet har möjliggjort en utveckling av den kulturella profilen inom befintlig verksamhet. Ateljé Skepparbackens konstnärer har haft utställning i konstnärsföreningens lokaler.

Nämndens utförare har i den årliga redovisningen till nämnden om målluppfyllelse redovisat metoder för en aktiv och innehållsrik fritid. Fritidsaktiviteterna har sin utgångspunkt i den enskildes egna önskemål och behov och stöd av personal. Fritidsaktiviteterna och mängden fritidsaktiviteter ser därför olika ut från individ till individ.

proAros

Bemötande: 98 procent
Kontinuitet: 97 procent
Trygghet: 98 procent
Självbestämmande: 93 procent
Lyhördhet: 97 procent

Alternativa utförare

Bemötande: 99 procent
Kontinuitet: 99 procent
Trygghet: 97 procent
Självbestämmande: 97 procent
Lyhördhet: 99 procent

Nämndens utförare har i den årliga redovisningen om målluppfyllelse redovisat insatser som ges den enskilde och som utförts på ett stödande och rehabiliterande/habiliterande sätt.

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER ÅRET

Nämndens arbete under året

Nämnden för funktionshindrade har under året haft tolv sammanträden och tolv arbetsutskott. Ett av nämndens sammanträden var ett konstituerande möte i och med tillträde av en ny nämnd i november 2010. Nämnden har som tidigare hållit öppna sammanträden för allmänheten. Nämndens ledamöter har deltagit i olika temadagar, konferenser och utbildningar inom nämndens ansvarsområde. Nämnden har haft olika temadagar under året med teman som bokslut och budget samt uppföljning av mål, daglig verksamhet, samtal med allmänheten och introduktion av den nya nämnden genom information bland annat om nämndens olika verksamheter och om klagomålshantering.

Plan för beställning och upphandling

En revidering av planen för beställning och upphandling gjordes på grund av att nämnden var tvungen att ta ställning till om kommunens drift av personlig assistans skulle upphandlas. Nämndens ekonomiska förutsättningar samt den konkurrensneutralitet som eftersträvas av nämnden var grunden till beslutet om upphandling.

Upphandlingar

Tre olika upphandlingar har nämnden gjort under året. En av dem var en kombinatorisk upphandling som medgav att anbudsgivarna själva valde de objekt som de var intresserade av och kombinerade dem enligt egen önskan.

En gruppbofastad för personer med utvecklingsstörning samt fem bostäder för personer med psykisk funktionsnedsättning ingick i den kombinatoriska upphandlingen. En nybyggd gruppbofastad för personer med utvecklingsstörning samt driften av personlig assistans upphandlades var för sig.

Nämnden beslutade under året om förfrågningsunderlag för upphandling av daglig verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem, LOV. Den enskilde kommer från och med årsskiftet 2010/2011 att kunna välja på de leverantörer som valt att ansöka om att få utföra denna verksamhet inom Västerås stad. proAros och Skultuna kommunalstjänst får uppdraget av nämnden att bli det ickevalsalternativ som enligt lagen ska finnas.

Avtalsuppföljningar

Avtalsuppföljningar och uppföljningar av beställningar till egenregi har utförts och många återrapporteringar har lämnats under året. Detta är en del i den uppföljning av kvalitet som görs för nämndens räkning.

Riktlinjer för samverkan kring handläggning

Nämnden har antagit riktlinjer för samverkan kring handläggning mellan individ- och familjenämnden och nämnden för funktionshindrade vid beslut enligt socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) av barn- och ungdomar med samtidig social problematik och funktionsnedsättning. Riktlinjen gäller för barn och ungdomar till och med gymnasieålder dock längst till 21 år. Målet är att den gemensamma planeringen ska ge barn och ungdomar möjlighet att växa upp under trygga och goda förhållanden. Insatser till barnen och ungdomarna kan ges samtidigt av nämnderna eller tidsmässigt avlösa varandra. Nämnden för funktionshindrade är ansvarig för kostnader för de insatser som ges utifrån funktionsnedsättningen enligt LSS.

Statsbidrag för att förstärka sociala insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning

Nämnden har fått totalt 7,5 miljoner kronor i statligt bidrag riktat till per-

soner med psykisk funktionsnedsättning och för att förbereda insatser för den målgrupp som berörs av den nya vårdformen (tvångsvård i öppenvård). Statsbidragen har under 2010 använts till uppsökande verksamhet, förstärkning av befintlig sysselsättningsverksamhet, arbetskonsulentverksamhet, rehabiliterande och habiliterande insatser. Statsbidraget kan användas till och med den 30 juni 2012.

Anhörigstöd

Stöd till anhöriga inom nämndens ansvarsområde ges framförallt till personer som har en närstående med psykisk funktionsnedsättning genom den anhörigkonsulent som nämnden för några år sedan beslutade att inrätta, men även genom olika insatser för personer som har en son eller dotter som tillhör personkretsen enligt LSS. När det gäller LSS målgrupp har även landstinget ett ansvar för stöd till anhörig enligt den skatteväxling som gjordes i samband med kommunaliseringen av verksamheten. Anhörigstödet för LSS målgrupp handlar för nämndens del om avlösarservice, korttidsvistelse

eller bostad med särskild service för barn- och ungdom.

Stödet till anhöriga som har en närstående med psykisk funktionsnedsättning ges bland annat genom avlösning i hemmet (varav tolv timmar/månad är avgiftsfritt) stödsamtal, anhörigrupper eller anhörigcirklar och utbildning. Ett tekniskt stöd, GAPET, erbjuder anhöriga en ny form av webbaserat anhörigforum med psykosocialt stöd och vänder sig till anhöriga som hjälper, stöttar eller vårdar en närstående med en långvarig sjukdom som är äldre eller har en funktionsnedsättning. Anhörigkonsulenten fungerar som en kontaktperson och förser den anhörige med inloggning.

Mäns våld mot kvinnor

Nämnden har, såsom individ- och familjenämnden och äldrenämnden, antagit en handlingsplan gällande mäns våld mot kvinnor med syfte att höja kompetensen inom området, utveckla och samordna arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor liksom hedersrelaterat våld. I samband med att nämnden fattade beslut om handlingsplanen erbjöds samtlig personal inom nämnden för funktionshinder och äldrenämndens verksamheter en utbildning om mäns våld mot kvinnor. Sammantaget deltog cirka 550 personal i utbildningen.

Öppna jämförelser

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen samlat in data om olika aspekter av kvalitet, resultat och effektivitet inom stödet till personer med funktionsnedsättning och redovisat detta i en öppen jämförelse med andra kommuner i landet. Öppna jämförelser mellan kommuner i landet gäller hela socialtjänsten och syftar till att stimulera utvecklingen av en jämlik och effektiv socialtjänst. År 2015 ska det finnas lättillgängliga, aktuella, ändamålsenliga och tillförlit-

liga öppna jämförelser över kvalitet, resultat och effektivitet inom socialtjänst och hemsjukvård, anpassade till berörda målgruppers behov.

Det är första gången öppna jämförelser görs inom området funktionsnedsättning och får, enligt socialstyrelsen, ses som ett första steg i utvecklingen av kvalitetsindikatorer för öppna jämförelser. Jämförelserna görs inom området insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning och utifrån tidigare enkätundersökningar, granskning av kommunernas webbplatser och samkörning av register. De frågor som socialstyrelsen valt att göra öppna jämförelser om är inflytande, information på webbplatsen, tryckt informationsguide, boendestandard och läkemedelsförskrivning.

Inom området inflytande får Västerås godkänt inom samtliga delområden utom två områden som handlar om att Västerås inte har någon som samordnar brukarinflytandet och inte heller har brukarrevisioner. Inom detta område ser det likadant ut när det gäller de flesta av landets kommuner. När det gäller information på webbplatsen anger den öppna jämförelsen att Västerås saknar information på teckenspråk och på lättläst. Tryckt informationsguide finns dock.

Uppgiften i den öppna jämförelsen om att Västerås har ett eller flera boende som inte är fullvärdiga när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning är felaktig. En icke fullvärdig gruppboende är ett kollektivt boende där den enskilde enbart har ett rum på cirka 10–12 kvadratmeter som privat yta och resten av utrymmena delas med övriga personer som bor i gruppboendet. Västerås har två icke fullvärdiga gruppboenden enligt LSS och där bor personer med utvecklingsstörning. Samtliga bostäder med särskild service för personer med psykisk funktionsnedsättning i Västerås är fullvärdiga, det vill säga den enskilde bor i en egen lägenhet om ett eller två rum och kök.

Till sist visar jämförelsen att läkemedelsförskrivningen i Västerås är hög i jämförelse med andra kommuner. Detta är dock ett område som landsstinget råder över.

Verksamheter enligt socialtjänstlagen

Hemtjänst

Under 2010 har kostnaderna för hemtjänst i ordinärt boende ökat kraftigt. Mellan åren 2009 och 2010 ökade de utförda timmarna med 31 280 eller 23,4 procent. Ökningen kan inte förklaras av demografiska faktorer utan förklaringen ligger i första hand i att flera personer får boendestöd inom hemtjänsten och flera personer med boendestöd får dessutom serviceinsatser i form av hemtjänst. Volymutvecklingen har också påverkats av att personer under 65 år har fått sina behov tillgodosedda inom hemtjänsten istället för på korttidsplats inom äldrenämndens ansvarsområde. Nämnden har med anledning av den ökade hemtjänstkostnaden beslutat om en utvecklingsplan inkluderande en rad åtgärder för att minska kostnaderna inom hemtjänsten.

Boendestöd

Boendestöd är en biståndsbedömd insats för dem som bor i egna lägenheter. Boendestödet kan vara i form av en fristående insats eller en insats utförd av hemtjänsten. En översyn av boendestöd startade under 2010 med syfte att ta reda på hur boendestödet ska utformas framöver. Boendestödet och dess utformning ingår också i de åtgärder som nämnden beslutat om när det gäller hemtjänstutvecklingen. Beslut om boendestödets utformning kommer att tas av nämnden för funktionshinder under första halvåret 2011.

Bostad med särskild service

Under 2010 har fem personer flyttat in i befintliga bostäder med särskild service (gruppboenden) enligt socialtjänstlagen.

Nämnden för funktionshindrade beslutade, liksom äldrenämnden och individ- och familjenämnden, om en ansvarsfördelning gällande bostad med särskild service. Beslutet innebär en förändring i förhållande till nämndens reglemente på så sätt att personer under 65 år med demens, med undantag för personer som också har utvecklingsstörning, ansvarar äldrenämnden fortsättningsvis för. Profilerad korttidsverksamhet och särskilt boende skapas på Tre små hus för målgruppen. Dessutom beslutades om profilering av insatser inom ett av äldrenämndens servicehus, Herrgården, för personer med omfattande fysiska funktionsnedsättningar och som från och med 2012 överförs till nämnden för funktionshindrade.

Ikke verkställda beslut (bostad med särskild service)

Den 31 december 2010 fanns det fem icke verkställda beslut gällande bostad med särskild service för vuxna enligt socialtjänstlagen.

Sysselsättning/Arbetsrehabilitering

För att få ut fler personer, som deltar i nämndens sysselsättningsverksamheter, på den reguljära arbetsmarknaden förstärktes arbetskonsulentverksamheten hösten 2008. Från att det tidigare funnits 1,5 tjänst utökades verksamheten till att omfatta sammanlagt 3,0 konsulenter. Den utökade verksamheten har liksom föregående år även under 2010 finansierats inom ramen för statsbidrag riktade till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Konsult och service genomförde på uppdrag av Sociala nämndernas stab en utvärdering av den utökade arbetskonsulentverksamheten. Utvärderingen konstaterade då att målet som sattes upp för projektet inte hade uppnåtts. Målet var att sex personer från respektive verksamhet skulle ha gått ut i studier eller arbete under projektperioden. Då de personer som ingår i målgruppen ligger långt från ett arbete på den öppna

marknaden bedömdes målen vara för högt ställda.

Under 2010 har konsulenterna upparbetat väl fungerande samarbetsformer med försäkringskassa och arbetsförmedling. 23 personer deltar idag i individuell arbetsträning och 19 personer finns i mindre grupper (filialer) på olika arbetsplatser utanför basverksamheten. Konsulenterna arbetar utifrån metoden Supported Employment – Individuellt Stöd i Arbete (ISA) som är en metod som syftar till att göra vanliga arbeten tillgängliga för alla oavsett funktionsnedsättning. Inom arbetsrehabiliteringsverksamheten ”gamla brandstationen” finns en arbetskonsulent som arbetar specifikt med att få ut deltagarna på den öppna arbetsmarknaden. Deltagarna i denna verksamhet är förhållandevis unga och har en hög intellektuell funktionsnivå men har på grund av sin psykiska funktionsnedsättning svårigheter att relatera till andra människor och är därför i behov av arbetsinriktad rehabilitering. Verksamheten har nått målet att tio deltagare under 2010 ska ha gått ut i arbetsträning, arbete eller studier.

ProAros har beslutat att all sysselsättnings- och arbetsrehabiliteringsverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning inom

nämndens verksamhetsområde den 1 januari 2011 ska samlas inom en enhet.

I den enkätundersökning som nämnden genomförde under hösten 2010 bland personer som deltar i nämndens sysselsättningsverksamhet uppgav 95 procent att de har meningsfulla arbetsuppgifter. Av dessa säger 64 procent att arbetsuppgifterna är i hög grad eller i mycket hög grad meningsfulla.

Hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering/habilitering

Under 2008 gjordes en del förtydliganden i lagstiftningen, bland annat i nya patientdatalagen, rörande ledningsansvaret för hälso- och sjukvården. Detta resulterade i ett arbete under 2010 som innebär en del förändringar i nuvarande organisation av ledningsansvaret för hälso- och sjukvården inom det sociala området. Förändringen har genomförts från januari 2011 och innebär att ansvaret för verksamhetschef och MAS/MAR-funktionen (medicinskt ansvarig sjuksköterska/medicinsk ansvarig för rehabilitering) har förtydligats och överförs till respektive utförare.

En genomgripande revidering av riktlinjer för hälso- och sjukvård har genomförts under hösten 2010 där

hänsyn tagits till förändrad organisation, ny lagstiftning och de nya utvecklingsområdena.

För personer med psykisk funktionsnedsättning i bostad med särskild service startades ett tvåårigt rehabiliteringsprojekt i augusti 2009. Projektet finansieras med statliga stimulansmedel riktade till personer med psykisk funktionsnedsättning. Projektets syfte är att uppnå meningsfulla vardagsaktiviteter för personer inom målgruppen samt att skapa ett rehabiliteringscentrum för personer som saknar daglig sysselsättning. Som arbetsmetod används en strukturerad modell OTIPM (Occupational Therapy Intervention Process Modell). Arbetet leds av rehabiliteringspersonal i nära samarbete med personal i bostäderna. Verksamheten bedrivs både individuellt och i grupp. Projektet pågår till och med juli 2011.

Insatser med stöd av LSS

Personlig assistans

Antalet personer och därmed också kostnaderna för personlig assistans har ökat kraftigt under de senaste fem åren. Från år 2006 till och med år 2010 ökade antalet beslut enligt LASS med 56 beslut. Beslut enligt LASS fattas av försäkringskassan men kostnaden för de första 20 timmarna faller på kommunen. Däremot minskade under samma period antalet beslut enligt LSS, det vill säga kommunens egna biståndsbeslut, med åtta. En analys av orsakerna till ökningen av beslut enligt LASS har påbörjats.

Bostäder för vuxna

Bostäder för vuxna personer ska kunna tillgodoses under så normala former som möjligt utifrån den enskildes behov. Under 2010 har det varit mycket svårt att få tillgång till lägenheter i ordinärt bostadsbestånd. Det kan vara svårt av olika skäl att få lägenhet i ordinärt bostadsbestånd, vilket gör det extra svårt för den enskilde att själv skaffa en egen

lägenhet på bostadsmarknaden. Nämndens boendesamordnare har, för personer som kunnat bo i egen lägenhet med boendestöd, lyckats skaffa fram sex lägenheter inom ordinarie bostadsbestånd.

Två nya LSS-gruppboendestäder för personer med utvecklingsstörning respektive psykisk funktionsnedsättning bestående av sex lägenheter i vardera gruppboendestad togs i bruk i mars respektive november 2010.

Under året har, förutom de elva personer som flyttat till de nya gruppboendestäderna, tio personer flyttat till befintliga gruppboendestäder. Ytterligare fem personer har flyttat till serviceboendestäder och en person har flyttat från serviceboendestad till ett äldreboende. Fem personer har flyttat från serviceboendestäder till egna lägenheter. En ungdom har flyttat till en bostad med särskild service för barn och ungdom.

Icke verkställda beslut (bostad med särskild service)

Den 31 december 2010 fanns det fem icke verkställda beslut gällande bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

Daglig verksamhet

Carma, en daglig verksamhet som riktar sig till personer med Aspergers syndrom har funnits i tre år. Verksamheten fungerar som ett steg på vägen

mot arbetslivet, utbildning eller en plats inom annan daglig verksamhet. Utifrån varje deltagares önskemål, behov, resurser och intressen utformas mål som ligger till grund för de aktiviteter som var och en ägnar sig åt. Efterfrågan på daglig verksamhet för personer med Aspergers syndrom har varit stort under året. Vid årets slut deltar 32 personer med beslut om daglig verksamhet i Carmas verksamhet.

I den enkätundersökning som nämnden genomförde under hösten 2010 bland de personer som deltar i daglig verksamhet svarade 80 procent ja på frågan om arbetsuppgifterna är meningsfulla och 16 procent att de är meningsfulla ibland i den dagliga verksamhet som drivs av kommunens egen utförare proAros. Ungefär samma resultat får DraoThéa med 80 procent ja och 20 procent ibland och Skultuna kommunalstjänst med 73 procent ja och 27 procent ibland.

Intresseorganisationer

Enligt lag hör det till nämndens uppgifter att samverka med intresseorganisationer som företräder människor med funktionsnedsättning. Även stadens handikappolitiska program anger i ett av målen nödvändigheten av att utveckla ett nära samarbete med intresseorganisationerna och

däriigenom tillvarata den kunskap och erfarenhet de besitter inom området funktionsnedsättning.

Även 2010 har nämnden samverkat med olika intresseorganisationer i diverse frågor. Den samverkansgrupp som ombildades 2009 har under 2010 träffats ungefär var sjätte vecka. Därutöver informeras om och diskuteras frågor som hör till nämndens ansvarsområde i Kommunala HandikappRådet (KHR), som sammanträder fyra gånger per år. Nämnden har också under året haft 15 minuters frågestund i anslutning till nämndens sammanträden. Dessa har ofta besökts av personer med funktionsnedsättning, anhöriga och representanter från intresseorganisationer inom nämndens ansvarsområde.

Kvalitetsutveckling

Nämnden fäster stort avseende vid kvaliteten i verksamheten. Nämndens kvalitativa och verksamhetsmässiga krav, både när det gäller verksamhet och personal, finns formulerade i avtal med respektive utförare. Alla utförare lämnar årligen in redovisningar över respektive verksamhet och hur nämndens mål har uppnåtts inom verksamheterna, analys av resultatet samt planerade åtgärder.

Fortsatt fokus har under 2010 funnits på kognition och kognitiva hjälpmedel för ökad självständighet och självbestämmande för den enskilde.

Ett utvecklingsarbete har fortsatt under året mellan nämnden för funktionshindrade, individ- och familjenämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, BUP, Handikappcentrum, barnkliniken och övrig berörd verksamhet inom landstinget gällande barn- och ungdomar i behov av särskild stöd.

De medicinskt ansvariga inom Sociala nämndernas stab har även under 2010 följt upp kvaliteten inom hälso- och sjukvården, medverkat i förbättringsarbete inom bostad med särskild och deltagit i

upphandlingsarbete.

Andra kvalitetsundersökningar/-granskningar som berör hälso- och sjukvård har gjorts av apoteket avseende läkemedelshantering, smittskyddsensheten genom hygienronder avseende hygien och av inkontinensensheten genom ändamålsenlig och kostnadseffektiv produkthantering.

Avvikelsesrapportering har utvecklats genom tydligare deltagande av utföraren i analys-, åtgärds- och förebyggandeavsnittet. Redovisning av avvikelser har gjorts en gång under året och en utredning har skickats till socialstyrelsen.

Hantering av synpunkter och klagomål samordnas av en koordinator inom biståndsenheten funktionsnedsättning. Totalt har under året inkommit 31 synpunkter/klagomål från 25 personer inom nämnden för funktionshindrades verksamhetsområden. Det är 21 synpunkter/klagomål fler än föregående år. Inkomna synpunkter/klagomål avseende bostad med särskild service är 27 stycken varav tre avser bostad med särskild service för barn och ungdom och 24 bostad med särskild service för vuxna. Inom insatsen bostad med särskild service för vuxna avser 21 stycken bostadsformen gruppboende och tre bostadsformen serviceboende. Två synpunkter/klagomål avser stöd i ordinärt boende och två insatsen daglig verksamhet.

Insyn i verksamheternas kvalitet ges också genom socialstyrelsens tillsyn och eventuella Lex Sarah-anmälningar (14 kap 2 § Socialtjänstlagen och LSS 24a §).

Under 2010 har totalt åtta anmälningar inkommit till koordinatören från sju olika verksamheter. Det är sex anmälningar fler än föregående år.

Miljöinsatser

Nämnden för funktionshindrade påverkar miljöaspekterna genom att minska pappersförbrukningen och resandet med bil. Nämnden påverkar miljöaspekterna främst i de villkor som ställs i samband med upphandling av verksamhet och slutande av avtal. Miljöaspekten ingår i nämndens kvalitetspolicy.

Sociala nämndernas stabs medarbetare strävar efter att i största möjliga utsträckning resa med kollektiva transportmedel och begränsa individuellt bilåkande. De flesta resor genomförs med tåg eller buss. Under 2010 köpte staben 1 844 liter bränsle, varav 64 procent var alternativa bränslen. Bränsleförbrukningen minskade, i jämförelse med tidigare år, främst med anledning av att verksamheten Personligt ombud överförts till proAros. När det gäller pappersförbrukningen kopierar staben det mesta dubbelsidigt.

Framåtblick

Bostäder för vuxna personer

Åren framöver finns behov av bostäder med särskild service och sysselsättning/daglig verksamhet både för vuxna personer som tillhör personkretsen enligt LSS och för personer med psykisk funktionsnedsättning. Om inte behovet kan tillgodoses finns risk att staden får betala sanktionsavgifter för icke verkställda beslut.

Bostad med särskild service för barn- och ungdom samt stödteam

En översyn behöver göras när det gäller nämndens befintliga barn- och ungdomsbostäder i förhållande till familjer med barn- och ungdomar med svåra funktionsnedsättningar. I översynen bör även de barn och ungdomar som är placerade utanför kommunen tas med.

För de barn och ungdomar med dubbel problematik i form av funktionsnedsättning och social problematik har nämnden för funktionshindrade och individ- och familjenämnden uppmärksammat att det finns behov av en bostad med särskild service för barn och ungdomar som inte kan bo i föräldrahemmet, i familjehem eller i egen bostad. Även ett stödteam behöver utvecklas i sam-

arbete med individ- och familjenämnden för ungdomar i åldern 13–21 år med dubbel problematik i form av funktionsnedsättning och social problematik. Uppbyggnaden av stödteamet behöver ske i samarbete med landstingets handikappcentrum och barn- och ungdomspsykiatri. Även behov av föräldrautbildning/program för föräldrar med begåvningshandikapp har identifierats.

Ny målgrupp av unga med psykisk ohälsa/funktionsnedsättning

En ny målgrupp gör sig allt mera påmint. Det gäller framför allt unga kvinnor i åldern 20–25 år med olika former av psykisk funktionsnedsättning som gör vardagen så kaotisk att den enskilde är i behov av kvalificerat boendestöd i vardagen. I vissa svåra fall ansöker dessa personer om bostad med särskild service. Det är viktigt att beakta denna målgrupp i den fortsatta planeringen av boendestöd och bostad med särskild service.

Stöd under kvällar och nätter

Personer med psykisk funktionsnedsättning har ofta behov av någon att prata med när kvällen och natten faller på. Om det stödet erbjuds i egna lägenheten skapar det trygghet och kan innebära att personen kan bo kvar i stället för att behöva flytta in i bostad med särskild service. Detta är ett område som behöver utredas och utvecklas ytterligare.

Ny teknik

Den tekniska utvecklingen när det gäller olika hjälpmedel är på stark frammarsch. Den senaste tekniken gör det möjligt för den enskilde att röra sig i samhället på egen hand under trygga förhållanden. Ur den enskildes perspektiv kan tekniken leda till en större självständighet och möjlighet att leva ett normaliserat liv på egna villkor.

Hälsa- och sjukvård

Riksdagen beslutade i juni 2010 om en ny lag om patientsäkerhet som

gäller från 1 januari 2011 och syftar till att främja hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård. I stora drag innebär bestämmelserna att vårdgivare får större ansvar för patientsäkerhetsarbete, att patienterna ska involveras mer i sjukvården, och att disciplinpåföljderna förändras för hälso- och sjukvårdspersonal. Vårdgivaren ska varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse som ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den.

Medarbetare

Sociala nämndernas stab har under året genomgått en organisatorisk förändring genom att enheter både delats och sammanförts. Flera av de projekt och verksamheter som delvis finansierats av statliga stimulansbidrag inom äldrenämndens ansvarsområde har överförts som fortsatta permanenta beställningar till kommunal utförare.

Administrationen av systemförvaltningen för Procapita med flera verksamhetssystem har under året fått delvis förändrat uppdrag och verksamheten har vid årsskiftet 2010/2011 överförts till en gemensam förvaltningsövergripande enhet inom Konsult och service. Som en konsekvens av förändringar i patientdatalagstiftningen har nämnderna tydliggjort och överfört ansvaret för verksamhetschef, medicinskt ansvarig sjuksköterska och ansvarig för rehabilitering till nämndens utförare/vårdgivare av den kommunala hälso- och sjukvården från 2011.

Sammantaget har dessa förändringar, plus en del pensionsavgångar och förväntade generationsväxlingar, bidragit till att en översyn gjorts av stabens samlade organisation. Från att ha bestått av sju enheter omfattar staben nu fem enheter från december 2010 – två enheter för biståndshandläggning, en enhet för planering och strategiska utredningar, en enhet för beställningar/upphandling samt en stabsgemensam administrativ

enhet för ekonomi, information och nämndadministration.

Två av enheterna – biståndsenheterna för äldreomsorg respektive för funktionsnedsättning – är placerade på Ing Bååths gata. De övriga tre enheterna har sin lokalmässiga tillhörighet i Stadshuset. Det innebär att Sociala nämndernas stab har minskat från 82 till 81 tillsvidareanställningar samt från elva till sex visstidsanställningar jämfört med 2009. Från januari 2011 har staben minskat ytterligare med några medarbetare då dessa överförts till Konsult och service.

Under året har enheten för biståndshandläggning delats i två enheter – en med inriktning mot äldrenämndens verksamhet och en mot nämnden för funktionshindrade. Båda enheterna har under året fått nya enhetschefer. Handläggningen av avgifter har integrerats i biståndsenheten äldreomsorg. Befattningen med uppdrag att samordna Lex Sarah-anmälningar samt ta emot synpunkter och klagomål för båda de nämnderna har organisatoriskt varit placerad i biståndsenheten funktionsnedsättning. Kontaktsjuksköterskorna, vilka ingår i de två enheterna, har fortsatt arbetat med att kraftfullt förbättra och förkorta utskrivningsprocessen från korttidsenheterna och rehabiliteringsenheten.

Förändringar av verksamhetssystemet Procapita vård och omsorg har fortsatt med anledning av införandet av olika tjänster inom valfrihetsmodellen. Anpassningar har gjorts för att kunna säkerställa att utförarna erhåller rätt ersättning och att hemtjänstkunderna betalar rätt avgift. Införandet av valfrihetsmodell för daglig verksamhet enligt LSS kommer att kräva Anpassningar i systemet för att underlätta administrationen av rätt ersättning till utförarna. Under året har även ett arbete påbörjats inför en upphandling av nya verksamhetssystem för både äldrenämnden, nämnden för funktionshindrade och individ- och familjenämnden.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Nämndens ekonomiska resultat för 2010 blev -13,2 Mkr, vilket motsvarar 2,3 procent av budgetramen. Nettokostnaden har ökat med 33 Mkr (5,8 procent) jämfört med 2009. Den viktigaste förklaringen till det negativa resultatet är den fortsatt höga kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten i ordinärt boende.

Hemtjänst i ordinärt boende

Jämfört med föregående år har antalet utförda hemtjänsttimmar ökat med 13,1 procent. Den kraftiga volymökningen i kombination med höjd timersättning till utförarna har sammantaget bidragit till budgetavvikelsen på -12,8 Mkr. Under hösten presenterades en analys av volymutvecklingen. Utifrån rapportens slutsatser kommer ett antal åtgärder att vidtas under 2011. Det gäller riktlinjer, tillämpningsanvisningar, bedömningsinstrument, löpande uppföljning samt risk- och väsentlighetsanalys. Målet med åtgärderna är att minska antalet utförda timmar.

Antalet utförda hemtjänsttimmar per månad har ökat från cirka 10 000 i januari 2009 till cirka 15 500 i december 2010. Det är en ökning med 50 procent på två år. Det är främst ökningen av antalet brukare som förklarar den totala ökningen av antalet utförda timmar.

Antalet brukare med hemtjänst har ökat från 206 i januari 2009 till 301 i december 2010. Det är en ökning med 46 procent på två år.

Personlig assistans

Kostnaden för personlig assistans var budgeterad till 59,8 Mkr. Utfallet blev 63,3 Mkr, vilket innebär ett underskott på -3,5 Mkr. Kostnaden har ökat alla år från och med 2004, utom ett. 2003 var kostnaden 31,0 Mkr, 2010 var den 63,3 Mkr. Det är mer än en fördubbling. Den senaste tidens kostnadsökningar kan delvis förklaras av försäkringskassans snävare tolkning, vilket inneburit en

kostnadsövertalning på kommunen.

Den genomsnittliga årliga kostnaden per person med personlig assistans har fördubblats sedan 2003, från 212 993 kronor till 433 370 kronor. Det är en genomsnittlig ökning med drygt 10 procent per år. 3,5 procentandel av denna 10-procentiga ökning förklaras av höjd timersättning (av regeringen fastställt belopp 2003: 198 kronor, 2010: 252 kronor) och resterande 6,5 procentandel förklaras av ökat antal timmar per person.

Utomkommunsplacerade barn och ungdomar

Den budgeterade kostnaden för utomkommunsplacerade barn och ungdomar var 7,6 Mkr, men utfallet blev 11,6 Mkr. Det är en negativ budgetavvikelse på 4 Mkr. Kostnaderna för utomkommunsplaceringar avseende vuxna, barn och ungdomar har ökat med drygt 60 procent sedan 2006.

Den genomsnittliga kostnaden per placering 2010 var 1 039 Tkr. 2007 var kostnaden 587 Tkr. Det är en ökning med 77 procent. Beräkningen bygger på antalet placeringer den 31 december respektive år. Därför ska årskostnaden ses som en uppskattning. De beräknade värdena pekar dock på en kraftig kostnadsökning per placering.

Momsbidrags- och avgiftsintäkter

Ökade volymer inom hemtjänsten förklarar att avgifts- och momsbidragsintäkterna sammantaget översteg budgeten med 2,1 Mkr. Huvudparten av avvikelsen avser momsbidrag (1,8 Mkr).

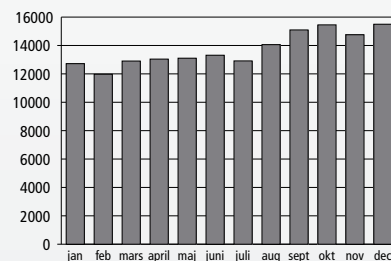
Tjänstemannastab

Kostnaden för tjänstemannastaben blev 12 Mkr, vilket är 1,1 Mkr lägre än budgeterat. Överskottet förklaras främst av vakanser samt att vissa personalkostnader under året belastat projekt som finansierats med statliga bidrag.

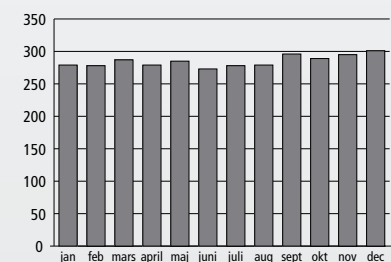
SAMMANTAGET FÖRKLARAS ÅRETS UNDERSKOTT PÅ -13,2 MILJONER FRÄMST AV:

Hemtjänst ordinärt boende	-12,8
Personlig assistans	-3,5
Utomkommunsplacerade barn och ungdomar	-4,0
Daglig verksamhet, lokalhyror	-0,7
Bostadsanpassningsbidrag	2,7
Momsbidrags- och avgiftsintäkter	2,1
Tjänstemannastab	1,1
Utskrivningsklara	0,7
Övrigt	1,2
Summa	-13,2

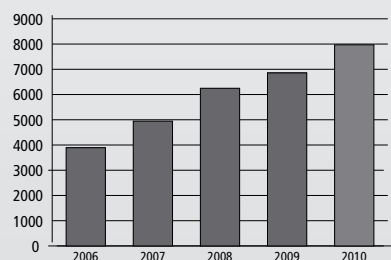
HEMTJÄNST I ORDINÄRT BOENDE, UTFÖRDA TIMMAR 2010

HEMTJÄNST I ORDINÄRT BOENDE, ANTAL BRUKARE 2010

MOMSBIDRAG, TKR

Fakta – funktionshinderade

Inom hemtjänsten är antalet utförda timmar ungefär lika många från kommunal som alternativ utförare. Andelen lägenheter inom LSS-bostäder som drivs av alternativa utförare är 35 procent.

Mellan december 2009 och december 2010 har proAros tappat elva hemtjänstkunder medan Attendo har lyckats få 15 fler. Procentuellt har utföraren Östanbrokollektivet ökat mycket, +133 procent (från sex till 14 kunder).

Antalet brukare inom hemtjänsten har ökat med 30. Antalet lägenheter inom LSS-bostäder har ökat med tolv. Ökning betsära av nya gruppboende på Rallarvägen och Träddragargatan.

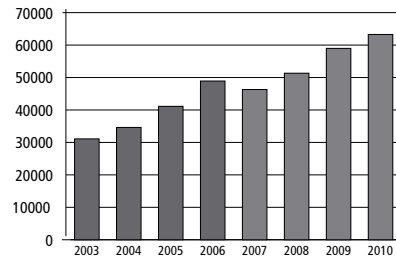
Jämförelse andra kommuner

Alla Sveriges kommuner lämnar årligen in redovisningsdata till SCB till det så kallade räkenskapssammandraget. De senaste siffrorna som finns tillgängliga avser 2009. Nedan visas kostnadsjämförelser med fem kommuner.

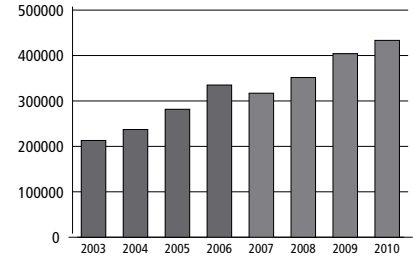
Västerås kommuns kostnad för funktionshinderade fördelat på alla invånare som är yngre än 65 år var 5 721 kronor under år 2009. I jämförelse med övriga kommuner i diagrammet ligger Västerås näst lägst.

Kostnaden för LSS-boende i Västerås kommun utslaget på samtliga invånare under 65 år uppgick 2009 till 1 645 kr. I jämförelse med övriga kommuner i diagrammet ligger Västerås lägst.

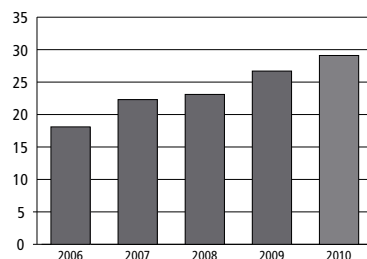
PERSONLIG ASSISTANS, TKR

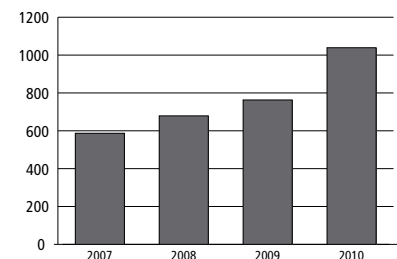
PERSONLIG ASSISTANS, KOSTNAD PER BRUKARE OCH ÅR, KRONOR

UTOMKOMMUNSPACERINGAR, MKR

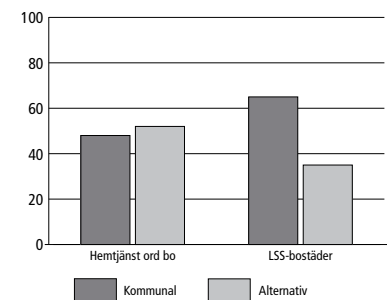
UTOMKOMMUNSPACERINGAR, GENOMSNITTLIG ÅRSKOSTNAD PER PLACERING, TKR

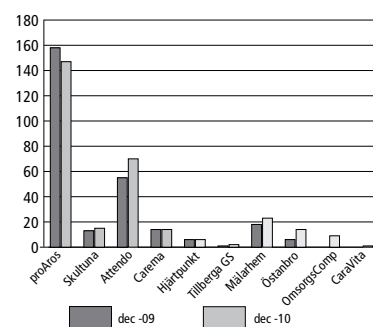
UTOMKOMMUNSPACERINGAR MKR

	2006	2007	2008	2009	2010
Barn och ungdom					
Budget	6,0	6,0	9,0	14,2	7,6
Utfall	5,9	10,0	14,4	9,5	11,6
Avvikelse	0,1	-4,0	-5,4	4,7	-4,0
Vuxna					
Budget	15,7	15,7	13,5	10,7	17,2
Utfall	12,2	12,3	8,7	17,2	17,5
Avvikelse	3,5	3,4	4,8	-6,5	-0,3
Totalt					
Budget	21,7	21,7	22,5	24,9	24,8
Utfall	18,1	22,3	23,1	26,7	29,1
Avvikelse	3,6	-0,6	-0,6	-1,8	-4,3

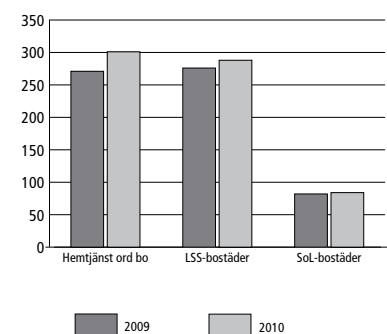
UTFÖRARE, PROCENTUELL ANDEL, DEC 2010

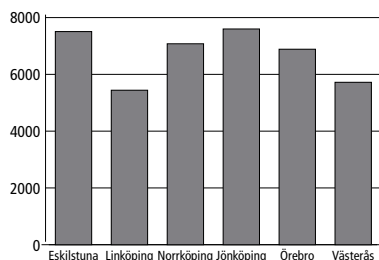
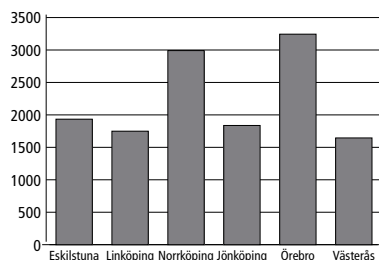

ANTAL HEMTJÄNSTKUNDER

ANTAL BRUKARE, ANTAL LÄGENHETER

KOSTNAD FUNKTIONSHINDRADE TOTALT, KR
PER INV 0-64 ÅR, 2009, KÄLLA SCBKOSTNAD FUNKTIONSHINDRADE, LSS-BOENDE,
KR PER INV 0-64, 2009, KÄLLA SCB

EKONOMISK ÖVERSIKT, MKR

	UTFALL 2010	BUDGET 2010	UTFALL 2009
Intäkter	18,8	16,5	14,3
Kostnader	-616,8	-601,3	-579,3
Nettokostnader	-598,0	-584,8	-565,0
Kommunalskattemedel	584,8	584,8	565,0
Årets resultat	-13,2	0,0	0,0

VERKSAMHETSREDOVISNING, MKR

NETTOKOSTNADER ²⁾	UTFALL 2008	UTFALL 2009	UTFALL 2010	BUDGET 2010	Av- vikelse
Politisk verksamhet	1,2	0,9	1,1	1,3	0,2
Gemensamt	17,6	17,6	17,3	18,5	1,2
Stöd i ordinarie boende ¹⁾	93,0	94,4	101,6	93,6	-8,0
Särskilda boenden ¹⁾	54,5	57,5	42,6	42,2	-0,4
Socialt nätverk/förebyggande vht	4,4	4,8	5,0	5,6	0,6
Insatser med stöd av LSS	345,0	392,5	430,4	423,6	-6,8
TOTALT	515,7	567,7	598,0	584,8	-13,2

1) Från och med budget 2010 har kostnaden (14,2 Mkr) för gruppboendena Lillhäradsvägen 20 A och B flyttats från Särskilda boenden till Insatser med stöd av LSS.

2) Från och med 2009 ingår Skultuna.

VERKSAMHETSMÅTT ³⁾

	2006	2007	2008	2009	2010
Hemtjänst					
Antal personer (31/12)					
Ordinärt boende ¹⁾			215	271	301
Antal utförda timmar					
Ordinärt boende ¹⁾			118 091	133 551	164 831
Antal platser i särskilda boenden (31/12)					
Ålderdomshem ²⁾	4	4	4	4	4
Bostäder för vuxna, LSS	251	248	248	276	288
Bostäder för barn och ungdom, LSS	11	11	11	15	15
Korttid, LSS	35	38	38	38	39
Bostäder för psyk funktionshindrade	73	82	82	82	84
Utskrivningsklara patienter					
Antal personer per dag (snitt per år)					
Utifrån utbetald ersättning	3,8	1,1	1,0	1,0	0,0
Funktionshindrade/LSS, antal verkställda (1/10)					
Personkretstillhörighet med beviljad insats	794	848	868	916	937
Stödfamiljer	24	24	26	22	22
Avlösarservice	52	58	63	75	71
Kontaktpersoner	292	326	318	330	318
Ledsagarservice	171	153	140	132	123
Personlig assistans enligt LSS	36	32	27	27	28
Personlig assistans enligt LASS	145	162	174	197	201
Daglig verksamhet	337	339	369	410	434

Kommentarer

- 1) Från och med 2008 har ansvaret för hemtjänst i ordinärt boende för personer yngre än 65 år överförs från äldrenämnden. Utförda timmar och antal personer avseende personer yngre än 65 år redovisas i nämnden för funktionshindrades verksamhetsberättelse från och med 2008.
- 2) Daggrosen 4 platser.
- 3) Från och med 2009 ingår även Skultuna.

	BOKSLUT 2009		BUDGET 2010		BOKSLUT 2010		BUDGETAVVIKELSE	
	kostnader	intäkter	kostnader	intäkter	kostnader	intäkter	kostnader	intäkter
Politisk verksamhet	873	0	1 285	0	1 092	0	193	0
Nämnd	873		1 285		1 092		193	0
Gemensamt	17 674	45	18 454	0	17 327	29	1 127	29
Tjänstemannastab (inkl mynd.utövn)	12 252	45	13 177		12 030	29	1 147	29
Utvecklingsmedel	1 445		460		281		179	0
Samordning/samverkan ¹⁾			540		501		39	0
Föreningsbidrag	3 388		3 777		3 631		146	0
Lokalanpassning	589		500		884		-384	0
Stöd i ordinärt boende	97 567	3 148	96 573	2 950	105 590	4 044	-9 017	1 094
Hemtjänst enligt SoL	65 263	3 131	62 612	2 950	75 380	4 022	-12 768	1 072
Korttidsverksamhet SoL	791						0	0
Sysselsättningsverksamhet	16 673	17	16 601		16 787	22	-186	22
Ledsagning enl SoL	824		1 200		1 023		177	0
Kontaktperson enl SoL	2 521		2 600		2 737		-137	0
Utskrivningsklara patienter	1 113		500		-200		700	0
Bostadsanpassningsbidrag	10 382		13 060		9 863		3 197	0
Särskilda boenden	57 506	0	42 206	0	42 586	0	-380	0
Bostad m stöd f pers m funktionsh ²⁾	57 329		42 006		41 904		102	0
Bostadsanpassningsbidrag	176		200		681		-481	0
Tekniska hjälpmedel	1				1		-1	0
Socialt nätverk/förebyggande vht	8 265	3 440	9 102	3 530	8 717	3 691	385	161
Mötesplats/träffpunkt	4 062	31	4 302	30	4 144	35	158	5
Personliga ombud	4 107	3 409	4 700	3 500	4 477	3 656	223	156
Information	96		100		96		4	0
Insatser med stöd av LSS	399 460	6 978	429 995	6 335	437 801	7 358	-7 806	1 023
Personlig assistans	58 988		59 800		63 272		-3 472	0
Korttidsvistelse	38 170	481	38 785	430	38 683	482	102	52
Bostad m särsk service f barn o ungd	24 957	538	28 304	330	30 683	679	-2 379	349
Bostad m särsk service f vuxna ²⁾	180 759	5 588	207 831	5 240	208 295	5 791	-464	551
Övriga stöd- o serviceinsatser	21 491	3	19 700	5	20 062	27	-362	22
Daglig verks inkl kultur- o fritidsverks	75 095	368	75 575	330	76 806	379	-1 231	49
Statliga projektmedel	2 512	2 512	3 695	3 695	3 647	3 647	48	-48
Ny vårdform med mera	2 512	2 512	3 695	3 695	3 647	3 647	48	-48
Summa kostnader och intäkter	583 857	16 123	601 310	16 510	616 760	18 769	-15 450	2 259
Nettokostnad	567 734		584 800		597 991		-13 191	
AVVIKELSE MOT BUDGET	-2 734				-13 191			

1) Samordning/samverkan. Redovisas som en separat budgetpost fr o m 2010. Avser samarbete/samordning med VKL och Landstinget samt kostnad Taltidning Arosstudion.
2) Från och med budget 2010 har kostnaden (14 186 tkr) för gruppboenden Lillhäradsvägen 20 A och B flyttats från Särskilda boenden.

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad

Nämnden för funktionshindrade

721 87 Västerås

Telefon: 021-39 19 24

E-post: namndfunktionenhindrade@vasteras.se

www.vasteras.se